

Jøderne og deres løgne

af Martin Luther

1542

Oversat fra tysk af

Olga Eggers

1. udgave udsendt på

Nordiske Kvinders Forlag

København, 1938

Denne lille Bog, »Jøderne og deres Løgne« af Dr. Martin Luther, har ikke været optrykt i Tyskland i mange Aar og er ikke tidligere oversat til Dansk. Hvorfor den ikke er medtaget i de nyere tyske Oplag af Luthers Skrifter skyldes naturligt nok den Indflydelse, som jøderne, denne »9. Stormagt«, indtil for nylig havde i Tyskland og den Dag i Dag har over de fleste hvide Nationers baade materielle og aandelige Liv.

Imidlertid er der ingen Tvivl om, at netop denne Bog har sin Mission, og at man uden at kende den mangler noget i Forstaaelsen af Luthers livssyn og hele Arbejde. Da jeg for nogle Måneder siden udgav et lille Flyveblad med Citater fra Johannes Evangelium samt fra »Jøderne og deres Løgne«, var jøderne og deres Haandlangere straks paa Færde og benyttede den jøderne altid hørige og lydige Radio til et Foredrag, der nærmest gik ud paa at stemple Luther som ikke rigtig klog. Nu turde en saa forbløffende Karakteristik, der er lige saa dum som fræk, gøre den modsatte Virkning og Overbevise Lytterne om hele Foredragets mere end tvivlsomme Værd. Forøvrigt naatte det vel ogsaa falde den lutherske Kirkes Tilhængere for Brystet, at den danske Radio for at takkes nogle hebræere, ikke undsaa sig for at lade sig bruge som Redskab til Besmittelse af en Mands Eftermæle, endda en af de største Aandskæmpere, Verden har set.

Naar der i Foredraget anførtes, at Luther selv undertiden skal have sagt god for jøderne, saa er dette for saa vidt rigtigt, som han selv indrømmer, at han - lige som Millioner andre Arier - ikke *altid har kendt Sandheden* om dette vandrende, asiatiske Folk. Til den Overbevisning, der saa utvetydigt udtrykkes i »Jøderne og deres Løgne« samt i hans Bog: »Vom Schem Hamphoras: Und vom Geschlecht Christi. Matth. I. Wittenberg MDXLIII« er Luther kommen gennem omhyggelig Granskning af Jødernes Religion, Væsen og Sæder. Det Slør, de selv med saa megen snedig Grundighed indhyller deres Lære, Planer og Forhold i, er det vanskeligt for det umistænksomme, germanske Sind at gennemtrænge. Betegnende er det ogsaa for Forholdene i Danmark, at det *bevidst* vanskeliggøres for Folket at skaffe sig Klarhed. Der gives Fængselsstraf for blot at citere nogle af den jødiske Religions læresætninger, skønt den i København bosiddende Ovrerrabbiner Dr. Friedinger i sin i Efteraaret 1937 udkomne »Lærebog i den jødiske Religion« selv fastslaar, at Talmud den Dag i Dag danner Grundlaget for jødernes religiøse liv. Saa man maa vel nok undres en Smule over, at alene Anførelsen af nogle Talmudord er nok til at bringe Dom og Straf ned over danske Mennesker! Aldrig er saa vidt mig bekendt nogen bleven straffet for at have citeret den *kristne* Religions Lærdomme. Men dette er et ypperligt Bevis paa baade, at jøden ikke ønsker sit Værtsfolk gjort bekendt med sine Livs- og Leveregler, og paa den skandaløse Magt, som de Styrende i landet har givet nogle paatrængende Fremmede over og til Ulykke for Landets egne Børn.

Jeg har i den danske Oversættelse bestræbt mig for at holde mig saa nær som muligt op ad Luthers eget magtfulde, ejendommelige Sprog, idet jeg dog enkelte Steder har forkortet en Smule og

omskrevet enkelte Sætninger for at lette Forstaaelsen af den for Nutidsmennesker noget vanskelige Sprogform. Og er herved bleven bistaaet paa det Bedste af venlige i Gammeltysk hjemmekendte Venner.

Oversættelsen foretaget efter *Hans Ludolf Parisius'* 7. Udgave 1936.

Graasten, i August 1938.

Olga Eggers.

Forord

til Dr. Martin Luthers Bog: »Jøderne og deres Løgne«.

Udgivet 1542.

Vel havde jeg foresat mig hverken at skrive om jøderne eller mod Jøderne. Men da jeg har erfaret, at dette landflygtige, uheldredelige Folk ikke ophører med at lokke os, de Kristne, til sig, har jeg udgivet denne lille Bog, for at jeg kan regnes blandt dem, der gør Modstand mod Jødernes giftige Forehavener og advarer de Kristne, saa de vogter sig for Jøderne. Jeg havde ikke ment, af en Kristen skulde lade sig narre af jøderne, og føres i Elendighed og jammer. Men Djævelen er Verdens Gud, og hvor Guds Ord ikke er, gaar det ham godt, ikke blot blandt de svage, men ogsaa blandt de stærke. Gud hjælpe os. Amen.

Naade og Fred i Herren.

Kære Herre og gode Ven.

Jeg har modtaget et Skrift, hvori en Jøde har en Samtale med en Kristen, og hvori Jøden understaar sig at udlægge Skriftsprog (der angaar vor Tro, vor Herre Kristus og Maria, hans Moder) forkert og mistyde dem, fordi han tror derved at kunne omstøde vor Tros Grundvold.

Derpaa giver jeg jer og ham dette Svar.

Det er ikke min Mening, at jeg vil strides med Jøderne eller lære af dem, hvorledes de tyder eller forstaar Skriften. Det kender jeg altsammen godt nok forud. Langt mindre omgaas jeg med den Tanke, at jeg vil omvende Jøderne. Thi det er umuligt. Endnu nytter det intetsteds med Jøderne og har altid kun gjort Ondt værre. - Ogsaa fordi de er bleven saa haarde og haardhuede, at de ikke vil befries for den skrækelige Plage, at de nu i fjorten Hundrede Aar er i Landflygtighed og endnu ikke kan opnaa at se nogen Ende eller bestemt Afslutning herpaa trods deres evige heftige Raaben og Skrigen til (som de mener) Gud: Hjælper (siger jeg) Slagene ikke, saa er det nemt at regne ud, at vor Tale og Udlægning vil hjælpe endnu langt mindre.

Derfor skal en Kristen give sig tilfreds og ikke strides med en Jøde. Men skal du eller vil du absolut tale med ham, saa sig ikke mere end dette: Hør du, Jøde, ved du ogsaa, at Jerusalem og jeres Herredømme samt Templet og Præstedømme nu har været ødelagt mere end 1460 Aar? Thi i dette Aar, da vi Kristne skriver Aar 1543 efter Kristi Fødsel, er det nøjagtig 1469 Aar, og det er altsaa lienimod 1500 Aar siden, at Vespasianus og Titus ødelagde Jerusalem og drev Jøderne ud derfra. Og lad saa Jøderne bides og disputere om denne lille Nød saa længe, de vil.

Thi en saa grusom Guds Vrede viser altsaa tydeligt nok, at de sandelig maa fejle og fare med Uret, det kan vel selv et Barn forstaa. Thi saa frygteligt maa man ikke tænke om Gud, at han skulde straffe sit eget Folk saa længe, saa grueligt og saa ubarmhjertigt og til og med tie stille, hverken trøste med Ord eller Gerninger, hverken fastsætte Tid eller Sted. Hvem vilde tro og haabe eller elske en saadan Gud? Lad os derfor slutte heraf, at Jøderne visselig er forstødt af Gud og ikke

længere er hans Folk, han er heller ikke mere deres Gud; og hold jer til Skriftproget hos Hosea I v. 9: Lo Ammi: »I er ikke mit Folk, og jeg er ikke jeres Gud«. Ja, det gaar dem altsaa desværre saaledes og kun saaledes og skrækkeligt. De kan udlægge det som de vil, men vi ser Værket for vore Øjne, det bedrager os ikke.

Og hvis der var en Tøddel Fornuft eller Forstand i dem, maatte de i Sandhed tænke saaledes ved sig selv: Ak Herre Gud, det gaar og staar ikke godt til med os, Elendigheden er for stor, for langvarig, for haard, Gud har glemte os o. s. v.

Jeg er ganske vist ingen Jøde, men jeg i Alvor ikke gerne tror paa en saa frygtelig Guds Vrede over dette Folk; thi jeg ræddes derfor, saa det gaar mig gennem Marv og Ben. Hvad vil det blive til med Guds evige Vrede i Helvede over alle falske Kristne og alle Vantro?

Nuvel, Jøderne maa regne Vor Herre Jesus for hvad de vil; vi ser, at det altsaa gaar saaledes, som skrevet staar i Luk. 21, 22, 23: »Naar I ser Jerusalem belejret af en Hær, saa mærk jer, at nu er hendes Ødelæggelses Dag kommen; thi disse er Hævnens Dage, og der skal blive stor Nød i Landet og Vrede over dette Folk«.

Altsaa, som sagt: Strides ikke meget med Jøderne om vore Trosartikler. Fra deres Ungdom af er de saaledes opdraget med Gift og Galde imod vor Herre, at der intet Haab er, før de kommer dertil, at de tilsidst er bleven gjort møre af deres Elendighed og tvungne til at bekende, at Messias er kommen, og at det er Vor Herre Jesus. Ellers er det alt for tidligt og ganske omsonst at disputere med dem. Saa vil vi da nu for at styrke vor Tro, og fordi Jøderne saa giftigt smæder vor Tro, vise hvilke grove Dumheder der indeholdes i deres Skrifter og i deres Udlægning. Kommer nogensinde en Jøde paa bedre Tanker, saa at han skammer sig, saa meget des bedre. Vi taler ikke nu med Jøder, derimod om Jøder og om deres Gerninger, som ogsaa vort Folk bør kende.

De har en Grund til at prale og trodse ud over alle Grænser. Den er, at de nedstammer fra Jordens fornemste Folk, fra Abraham, Sarah, Isak, Rebekka, Jakob pp. . Vi (Goijem) er Hedninger i Sammenligning med dem og i deres Øjne ikke Mennesker, derimod neppe værd at vi arme Orme skal ænses af dem. Thi vi er ikke udaf den samme ædle Slægt, Stamme, Fødsel og Herkomst.

Dette er en Begrundelse af deres Trods og Hovmod og efter min Mening den fornemste og stærkeste.

Det maa Gud taale af dem i deres Skoler, Bønner, Sange, deres Lære og hele Liv; saaledes gaar og staar de for ham og plager ham (da jeg altsaa taler om Gud med menneskeligt Sprogbrug). Der maa han høre paa, hvorledes de berømmer sig og priser Gud, fordi han har adskilt dem fra Hedningerne og udvalgt dem som sit eget hellige Folk. Og der er ingen Ende paa, saa de roser sig af deres Herkomst og deres legemlige Nedstamning fra Fædrene.

Og ydermere - for at deres rasende, vanvittige og taabelige Galskab skal blive fuldkommen, roser de sig og takker Gud, først fordi de er skabt som Mennesker og ikke som Dyr; for det andet fordi de er Israel og ikke Goijem (Hedninger); for det tredie, fordi de er født Mænd og ikke Kvinder. Disse Taabeligheder har de ikke fra Israel, men fra Goijem. Thi Historien beretter, at Grækeren Plato dagligt opsendte saadanne Lovprisninger og Taksigelser til Gud. Men skal saadan Hoffærdighed og Gudsbespottelse kaldes at lovprise Gud? Thi denne roste ogsaa sine Guder for disse tre Ting, -- at han var et Menneske og ikke et Dyr, en Mand og ikke en Kvinde, en Græker og ikke Ikke-Græker eller Barbar. Det er en Nars Selvros og en Gudsbespotters barbariske Tak: Aldeles ligesom om Valoner ogsaa vilde tænke om sig selv, at de alene var Mennesker, hele den øvrige Verden Umennesker, Ænder eller Mus i Sammenligning med dem.

Nuvel, ingen kan tage den Berømmelse fra dem, at de er af Israels Rod og Stamme. I det gamle Testamentes Tid har de af den Grund (og det forstaar ingen Jøde) tabt mange Slag i Krigen. Alle Profeter har straffet dem herfor, thi det er en hovmodig, kødelig Anmasselse, uden Aand og Tro; de er altsaa ogsaa af den Grund blevet myrdede og forfulgte. (Herefter følger flere Beviser, hentede fra

Skriften, og de slutter saaledes:) Altsaa kalder Vor Herre dem Slangeyngel. Item Joh. 8, 39: »Er I Abrahams Børn, saa gør Abrahams Gerninger. Men I er Djævelens Børn, han er Eders Fader«.

Det var dem uudholdeligt, at de ikke skulde være Abrahams, men Djævelens Børn, hvad de heller ikke nu synes on. Thi naar de skulde opgive denne deres Berømmelses Grundvold, maatte alt det, der stod paa den, falde og blive anderledes.

(I det følgende bliver denne Selvros ud fra Skriftens Ord indgaaende imødegaaet og tilbagevist som ubegrundet Anmasselse. Disse Citater fra Skriften slutter da med følgende Ord:)

Men dette vil jeg sige for at styrke vor Tro. Thi Jøderne lade sig ikke fratage deres Hoffærdighed og Stolthed over deres Adel og Oprindelse, saaledes som ovenfor sagt. De er forstokkede.

Men vort Folk skal passe paa, at de ikke lader sig forføre af dette forstokkede, fordømte Folk (hvis Løgne Gud straffer og som stolt foragter hele Verden). Thi jøderne vil meget gerne trække os over til deres Tro og gøre det, hvorsomhelst de kan det. Og skulde Gud blive dem, Jøderne, naadig, saa maatte de først fjerne saadanne modbydelige Bønner og Sange om deres Berømmelse og deres Herkomsts Storhed fra deres Hjerter og Munde. Thi saadan Beden øger og forhøjer stadig mere Guds Vrede over dem. Men det vil de ikke gøre, de vil aldrig ydmyge sig saa dybt, undtagen hvad enkelte Personer, hvem Gud særligt drager til sig og udløser fra deres gruelige Fordærv, kunde gøre.

Den anden Storhed og Berømmelse, hvoraf jøderne blærer sig og paa Grund af hvilken de mener at have Ret til stolt og hovmodigt at foragte alle andre Mennesker, er den, at de har Skikken med Omskærelsen fra Abraham.

Gud hjælpe os, hvor maa vi Hedninger da være utaalelige for dem i deres Skoler, Bønner, Sange og Lærdomme. Hvor modbydeligt maa vi Stakler stinke i deres Næser, fordi vi er uomskaarne.

(Her følger længere teologiske Udredninger med Beviser fra talrige Citater fra Skriften, øg tilsidst den 5. Salme, hvori hedder:)

Denne Salme angaar alle Mennesker...., især og fornemmelig Jøderne, for hvis Skyld den i Særdeleshed (ligesom alle andre Dele af Skriften) er givet og skrevet, og de bliver ogsaa mesterligt afslørede for alle Hedninger. Thi dem er dets som har vist alle vegne en gudløs Handlemaade, Afguderi, som har bekendt falsk Lære og har haft uomskaarne Hjerter, saa at Moses selv og alle Profeterne jamrer og klager over dem. Medens de selv tiltrods herfor altid har troet at være Gud til Behag, og slaet Profeterne ihjel har de. De er det mest ondskabsfulde, halsstarrige Folk, der ikke har ladet sig fra onde omvende til gode Gerninger hverken ved Prædiken, Skænden eller ved Profeternes Lære saaledes som Skriften Gang paa Gang viser, og dog vil de være Guds Tjenere og bestaa for hans Dom. De er de pralende, hoffærdige Skelme, som indtil denne Dag ikke kan gøre andet end at rose sig selv af deres Stamme og Herkoinst, rose sig selv og foragte og forbande hele Verden i deres Skoler, Bønner og Belæringer, og dog mener de at kunne bestaa for Guds Øjne som hans kæreste Børn. 1)

De er de rigtige Løgnere og Blodhunde, som fra Begyndelsen og til vore Dage har fordrejet og forfalsket hele Skriften med deres forløjede Udlægning 2) Og al deres Hjerters ængstelige Sukken og Længsel og Haab gaar ud paa, at de engang maa behandle os Hedninger ligesom i sin Tid Esther behandlede Hedningerne. . . . Og hvor de elsker Esthers Bog, der stemmer saa godt med deres blodtørstige, hævnerrige, morderiske Begæringer og Haab. Aldrig nogensinde har Solen skinnet paa et mere blodtørstigt og hævnerrigt Folk end dette, som tror om sig selv, at de er netop Guds Folk, for at de skal og maa myrde og ødelægge Hedningerne! Og det er ogsaa det allerstørste, som de venter af deres Messias: Han skal ved deres Sværd myrde og ombringe den ganske Verden. Hvad de selv i Begyndelsen gjorde hele Verden over imod os Kristne og stadig gerne vilde gøre, hvis de blot kunde. Ofte nok har de ogsaa forsøgt det og har derfor faaet ordentligt paa Snuden. Men derom maaske mere senere. (Luther optæller nu her videre de forskellige falske Grunde til, at Jøderne berømmer sig selv i Sammenligning

Note1) Sammenlign dette og det følgende med "Zions Vises Protokoller" og især med den deri citerede Esthers Bog. Og ogsaa med de i den nyeste Tid af Jøden Bela Kuhn og den forjødede russiske Sowjet-Regering i Rusland forøvede Millionmyrderier.

Note2) Eller kan en samvittighedsfuldd Fortolker f.Eks. holde Brugen af ægyptiske Klæder og Husgeraad for at være guddommelig Befaling?

med andre Folk: Foruden den i Moselov befalede Omskæring og de derpaa begrundede jødiske Loves Rigtighed anfører han talrige Bibelord, som klager over Frafald, Fritænkeri og Uretfærdighed og taler om Djævelen, hvem han sammenligner jøderne med):

Hvor langt bedre vilde det ikke være for dem, der, som de ikke ejede Guds Bud eller kendte til det. Thi havde de det ikke, saa var de ikke fordømte. Men de er fordømte, fordi de har hans Bud og dog ikke holder det, men tvertimod uden Ophør synder imod det.

Ligesaa godt kunde Mordere og Horkvinder, Tyve og Skalke og alle onde Mennesker berømme sig af, at de skulde være Guds særligt hellige Folk, fordi de kender hans Ord og ved, at de skal frygte ham og være ham lydige, elske ham og tjene ham, ære hans Navn, ikke myrde, ikke bedrive Hor o. s. v. Men nu, da de synder og bliver fordømt, saa er det netop, fordi de har Guds hellige, retfærdige Ord og alligevel synder imod det. Lad dem saa kun, ligesom Jøderne, rose sig af, at Gud gennem sin Lov har helliggjort dem og blandt alle Mennesker udvalgt dem som sit særlige Folk.

En saadan Berømmelse er det ogsaa, at jøderne roser sig af i deres Skoler, de lover og takker Gud, at han har helliggjort dem og udvalgt dem til sit særlige Folk, skønt de godt ved, at det intet har paa sig, at de er fulde af Hovmodighed, Misundelse, Begær, Gerrighed og alle Slags Ondskab, og allermest de, der i deres Bønner anstiller sig mest andægtige og hellige. Thi de er saa blinde, at de ikke alene driver Aager, (jeg skal tie om deres andre Laster) men endda lærer, at det er en Rettighed, som Gud har givet dem gennem Moses, hvor de, som i alle andre Tilfælde, lyver skammelig om Gud, men det har jeg ikke nu Tid at tale om. 1)

Naar de ti Bud ikke bliver holdt, hvad betyder saa Lydighed mod andre Love, andet end lutter Gøglespil og Fastelavnsløjer, ja en ren og skær Bespottelse, hvorved Gud bliver gjort til Nar? Ganske ligesom hvis en ond Helvedeskarl gik i Pavens, Kardinalers, Biskoppers og Prædikanters Tøj og holdt alle de Love og Vedtægter, som saadanne Folk holder, og at han saa under denne gejstlige Prydelse var en rigtig Djævel, en Ulv, en Kirkefjende,

Note1) Sammenlign Goethe i "Jahrmarkt von Plundersweilern": De har en Tro, der giver dem Lov til at røve fra andre.

fjende, en Gudsbespotter, der traadte baade Evangeliet og de ti Bud under Fode, forbandede og fordømte det: O hvor vilde det ikke synes Gud en skøn Hellig!

Eller hvis en smuk Kvinde offentlig bar Kransen og i hele sin Væremaade holdt sig alle Love og Regler efterrettelig, som passer sig for den jomfruelige Tugt og Stand, og saa under denne Overflade var en modbydelig, skammelig Hore, der syndede mod de ti Bud, hvad hjalp det hende saa med den smukke Lydighed, og at hun udadtil førte sig med al en jomfrus Værdighed og Væsen? Det vilde hjælpe hende saa meget, at man vilde være hende syv Gange mere fjendtlig stemt, end om hun lige ud var en offentlig Hore! Og Gud har til alle Tider gennem Profeterne skældt Israels Børn ud for at være en saadan ond Hore, for at de under udvendig Lovlydighed og Helligheds Skin og Prydelse øver al Slags Afguderi og Ondskab, saaledes som Hoseas særligt klager i Kap. 2, 4, 5. For vel er det skønt, naar en Jomfru eller Kvinde er from, naar hun er ærlig og renligt klædt og smykket og forstaar at gebærde sig med udvortes Ynde. Men er hun en Hore, saa anstaar Klæderne, Smykkerne, Kransen og Pynten meget bedre en So, der ligger i Snavset, saaledes som Salomo ogsaa siger: En skøn, taabelig Kvinde (det er en Hore) er som en gylden Ring i Næsen paa en So.

Derfor er det vel værd at tie, hellere end at rose sig af (Kendskab til) Mose Love om de overfladiske Ting, naar de ti Bud ikke holdes. Ja, de gør sig syv Gange mere uværdige til at være Guds Folk end Hedningerne.

Lad dem fare! Og lad os holde os til dem, som beder Miserere, den 51. Salme, det er de der ved og forstaar, hvad det betyder at holde eller ikke holde Loven.

Og læg nu Mærke til, kære Kristne, hvad du gør, naar du lader dig forføre af de blinde jøder. Da gaar det visselig, som Ordsproget siger: Naar en Blind leder en Blind, da falder de begge i Graven. Andet kan du ikke lære af dem. De mangler Forstaaelse af de guddommelige Love og dog roser de sig og er hovmodige overfor alle Hedninge, der dog er langt værdigere for Gud, end de er, fordi disse ikke bar en saadan hellighedens Hovmod og dog følger Loven langt mere end Jøderne, disse hovmodige Hellige og forbandede Gudsbespottere og Løgnere.

Vogt dig derfor for Jøderne og pas paa, hvor de har deres Skoler, da disse ikke er andet end en Satansrede, hvori der kun findes Indbildskhed, Løgn og Modbydelighed, til aller bitreste og giftigste Skændsel for Gud og alle Mennesker, som var det Djævelen selv. Og hvorsomhelst du ser eller hører en Jøde undervise, da tænk kun, at der hører du en giftig Basilisk, hvis Udseende alene er nok til at forgive og dræbe Folk. De er saaledes overgivet til Guds Vrede, fordi de mener, at deres Selvros, Hoffærdighed, at de lyver om Gud, forbander alle Mennesker, er lutter ægte rigtig storslaaet Gudstjeneste, der anstaar sig saadanne ædle Efterkommere fra Fædrene og omskaarne Hellige, (hvor slette de end selv føler, at de er, med deres haandgribelige Laster) og saa tror de endda herved at have gjort Ret og Skel.

Vogt dig for dem!

Og for det fjerde praler de med stor Selvros og Hoffærdighed af, at de har faaet det Land Canaan, Staden Jerusalem og Templet af Gud. Til Trods for, at Gud Gang efter Gang har knust denne Selvros og Hovmodighed, særligt ved Kongen af Babylon, der drev dem i Landflygtighed og ødelagde alt for dem, ligesom Kongen af Assyrien tidligere havde bortført og forstyrret det hele Israel og tilsidst gennem Romerne fuldstændig udryddede og ødelagde dem, hvad der nu er over fjorten Hundrede Aar siden. Og alt dette, for at de skal forstaa, at Gud ikke har og heller ikke vil ænse deres Land, By, Tempel, Præstedømme eller Fyrstendømme, saa at han af den Grund skulde regne dem for sit eget særlige Folk. Endnu er deres jernhaarde Nakker (som Esaias siger) ikke bleven bøjede eller deres haarde Pander bleven røde af Skam, stadig forbliver de stærblinde og forhærdede, ubevægelige, og stadig haaber de, at Gud igen skal bringe dem hjem og give dem Alting tilbage.

De hører og ser ikke, at Gud gav dem alt, for at de skulde holde hans Bud, kun saa kunde de være hans Folk og Kirke. Aldeles ligesom naar de roser sig af deres Blod og Afstamning, men at han bar udvalgt netop dem, fordi de skulde holde hans Bud, det ænser og agter de ikke. De roser sig af deres Omskærelse, men hvorfor de er omskaarne, nemlig derfor, at de skulde holde hans Bud, det betyder intet for dem. De forstaar at prale af deres Love, Tempel, Gudstjeneste, Stad, Land og Herredømme, men hvorfor de fik det, det agter de ikke paa. Djævelen og alle hans Engle har besat dette Folk, saa de altid for Gud roser sig af de ydre Ting, deres Gaver, deres Gøren og Laden, hvilket vil sige: De ofrer ham de tomme Hylstre uden Kærne. Dette Offer skal han paaskønne og derfor betragte dem som sit eget Folk, velsigne og ophøje dem over alle Hedninger. Men at han forlanger, de skal holde hans Bud, saa de virkelig betragter ham som Gud, det bryder de sig ikke om. Og saa gaar det da efter Mose Ord: De anser mig ikke for deres Gud, saa regner jeg dem heller ikke for mit Folk, som der ogsaa staar hos Hosea.

Og dersom Gud ikke havde ladet Staden Jerusalem ødelægge, havde ladet dem fordrive fra deres Land, men at de i Stedet havde beholdt alt som forhen, saa havde ingen kunnet sige dem paa, at de ikke var Guds Folk, fordi de stadig havde Templet, Staden og Landet, uanset hvor ondt, ulydigt og halsstarrigt et Folk de end var. Og det var uden Forskel, om saa Profeterne dagligt havde tugtet dem og Tusinde Moses'er havde staaet og skreget: I er ikke Guds Folk, thi I er ulydige og genstridige

imod Jeres Gud. Kan de dog nu ikke snart holde op med deres sindssyge, rasende Pralen med, at de er Guds Folk, hvorfor de nu i 1500 Aar har været fordrevne, forstyrrede og kastet til Jorden. Endnu haaber de ved egen Fortjeneste at komme derhen igen. Thi de har jo ingen Løfter, hvormed de kan trøste sig, undtagen hvad de laver sammen af forvirrede Tydninger i Skriften. . . Saaledes forhærder Jøderne sig tilsidst i deres onde Vilje og tager forsætlig fejl og vil ikke vige fra deres Rabbineres Lærdomme. Saa er vi ogsaa nødt til at lade dem gaa deres egne Veje og ikke agte paa deres giftige Bespottelser og Løgne.

Mig er det ogsaa gaaet saadan. Tre lærde jøder kom til mig i det Haab, at de skulde Finde en ny jøde i mig, fordi vi er begyndt at læse Hebraisk her i Wittenberg og foregav ogsaa, at naar vi Kristne begyndte at læse deres Bøger, saa skulde alt snart blive bedre. Da jeg nu begyndte at disputere med dem, kom de som deres Maade engang er med deres Kommentarer. Men da jeg tvang dem til at holde sig til Teksten, afbrød de mig og sagde, de maatte tro deres Rabbinere, ligesom vi troede Paven og Lægen o. s. v. Nu havde jeg Medlidenhed med dem og gav dem et Anbefalingsbrev til den Ret, der giver Jøder Beskyttelse, og bad dem, de skulde for Kristi Skyld lade dem drage frit videre. Men senere fik jeg at vide, at de havde kaldt Kristus for: en hængt Sjagrer. Derfor vil jeg ikke mere have noget at gøre med en Jøde. De er, som Paulus siger, overgivet til Vreden: jo mere man hjælper dem, des haardere og ondere bliver de. Lad dem passe sig selv. 1).

(Her følger nu igen meget udførlige teologisk-videnskabelige og derfor ikke letfattede og med mange Citater fra Bibelen bilagte Beviser, som det vilde tage for megen Plads at gengive).

Kun skal vi ud af denne Masse af slaaende Beviser fra Skriften anføre følgende, Haggai 2: Saaledes taler Herren:

De har fra Ungdommen af indsuget et saa giftigt Had imod Goijems, fra deres Forældre og Rabbinere, og indsuger det endnu uden Ophør, at det gaar dem, som den 109. Salme siger, gennem Blod og Kød, gennem Marv og Ben, er bleven deres anden Natur og deres andet Liv. Og lige saa lidt som de kan forandre deres Kød og Blod, deres Marv og Ben, lige saa lidt kan de forandre en saadan Stolthed og Misundelse. De maa vedblive at være saaledes og fordærves, hvor Gud ikke bevirker et særlig stort Under.

Derfor maa du vide, kære Kristne, og tvivl ikke paa det, at du efter Djævelen ikke har nogen bitrere, giftigere, hæftigere Fjende end den rigtige Jøde, der for Alvor ønsker at være Jøde. Der kan maaske være nogle iblandt dem, som tror, hvad Koen eller Gaasen tror. Dog Afstamningen og Omskærelsen hænger ved dem alle 2). Derfor giver man dem i Historien ofte Skyld for, at de forgifter Brøndene, stjæler Børn og udsuger deres Blod, som i Trent, Weissensee o. s. v. De siger ganske vist nej. Men enten det nu er saadan eller ikke, saa ved jeg vel, at det ikke mangler dem paa fuldstændig Beredvillighed dertil, dersom det kunde lykkes dem hemmeligt eller aabenlyst at gøre dette i Gerning. Det bør du stole paa og rette dig efter. 3)

Note 1) Efter en saadan Forklaring af Luther er den velvillige Holdning, mange Lutheranere indtager overfor Jøder, ganske uforstaaelig.

Note 2) Denne Sætning er en af de faa, hvor Luther ogsaa synes at berøre Racespørgsmaalet.

Note 3) Sløret om Ritualmordene, hvilke Luther kun har anet, synes i vore Dage at løfte sig mere og mere.

Men gør de noget godt, saa vid, at det er ikke af Kærlighed til dig, at det sker. Men fordi de maa have Plads til at bo hos os, maa de af Nød gøre noget. Men Hjertet er og bliver saaledes, som jeg har sagt. Vil du ikke tro mig, saa læs Lyra, Burgen og flere andre paalidelige, sandfærdige Mænd. Og selv om de ikke havde skrevet det, saa siger Skriften dog, at de to Slags Sæd, Slangens og Kvindens, maa være Fjender, og Gud og Djævelen ikke forliges godt. Ogsaa nok finder man det i deres Skrifter og Bøger groft nok udtrykt.

Og vel maa et Menneske, der ikke kender Djævelen, forundre sig over, hvorfor de skulde være de Kristne mere end andre saa fjendtligt sindede, da de dog ingen Grund har hertil; thi vi viser dem alt muligt Godt: De lever hjemme hos os, under vor Skærmen og Beskyttelse, de bruger vort Land og vore Veje, vore Marker og Gader, og imedens sidder Fyrsterne og Øvrigheden og snorker med aaben Mund, tillader Jøderne at tage af deres Punge og Kasser, at stjæle og røve, hvad de vil, og det vil sige: de tillader, at de selv og deres Undersaatter gennem Jødernes Aagren bliver skændede og udsugede og de lader sig gøre til Betlere ved Hjælp af deres egne Penge. Thi Jøderne, der er Udlændinge, havde jo beviseligt intet, saa hvad de har, maa være vort. Da de ikke arbejder, fortjener de intet, og vi skænker og giver dem intet. Dog har de vore Penge og vort Gods og er derfor vore Herrer i vore egne Lande, og skønt de er Udlændinge. Naar en Tyv stjæler syv Gylden, hænger man ham, røver han paa Gaden, mister han sit Hoved. Men en Jøde, - naar han røver og stjæler ti Tønder Guld ved Aager, saa er han kærere end Gud selv.

Og som Bevis roser de trøstigt sig selv og styrker deres bestandige og giftige Forbitrelse imod os, medens de taler indbyrdes og siger: Hold ud, se, hvorledes Gud er med os og heller ikke forlader sit Folk i dets Udlændighed. Vi arbejder ikke, har gode dovne Dage, de forbandede Goijems maa arbejde for os, men vi faar deres Penge; paa den Maade er vi deres Herrer, de derimod vore Tjenere.

Hold ud, kære Israels Børn, det vil blive bedre. Vor Messias vil komme, naar vi bliver saadan ved og ved Aager og paa anden Maade faar fat i alle Hedningernes Hembdath (hebraisk Ord for Besiddelse).

Nuvel, det finder vi os i af dem, der er under vor Beskyttelse og Skærm: Og endda forbander de os, som jeg har sagt. Men videre.

(Efter en længere exegetisk-historisk Udredning følger nu et højst interessant Afsnit, hvoraf det fremgaar, at Luther allerede den Gang kendte Talmud og Schulchan Aruch særdeles godt, og dette forklarer tilfulde hans forandrede Mening om Jøderne.)

Thi baade deres Talmud og Rabbinere skriver, at det er ingen Synd at dræbe, hvis en Jøde dræber en Hedning, men derimod, hvis han dræber en Broder i Israel. Og holder han ikke sin Ed til en Hedning, er det ikke en Synd. Ligeledes: Stjæle og røve (som de gør gennem Aager) fra Goijems er ingen Synd, men er Gud velbehageligt. Thi de mener, at fordi de er ud af ædelt Blod og omskaarne Hellige, men vi er forbandede Goijems, saa kan de ikke behandle os for groft eller forsynde sig for haardt imod os, fordi de er Verdens Herrer, og vi deres Tjenere, ja deres Kvæg..... Og hvad deres Rabbinere har lært, det siger os ogsaa vore Evangelister, Matth. 15, 6, at de har ophævet det fjerde Bud om at ære Fader og Moder. Og Matth. 23,13 lærer endnu skammeligere Ting. Hvad ogsaa Matth. 5, 28 siger efter Kristus, hvorledes de har skalkagtigt prædiket og udlagt de ti Bud. Og i Templet bar de haft Vekselerboder, Kræmmerforretning og alle Slags Pengehandel, saa Vor Herre Kristus sagde, de havde gjort Guds Hus til en Morderhule. Nu kan du selv regne ud, hvilken skøn ære det er, hvor fuld af Herlighed det Hus maa være, naar Gud rnaa kalde sit eget Hus en Morderhule. Og Grunden er, at saa mange Sjæle er bleven myrdede ved deres skrækkelige, falske Lære, ved dobbelt Afguderi. Og i en saadan Lære fremturer endnu i vore Dage Jøderne og gør som deres Fædre, fordrejer Guds Ord, er gerrige, aagrer, stjæler, myrder (hvor de kan komme til det) og det samme lærer de deres Børn om og om igen. Hvor meget ærligere skriver og lærer ikke den hedenske Filosofi og ogsaa Digterne, ikke alene om Guds Styre og om det fremtidige Liv, men ogsaa om jordiske Dyder, thi de lærer, at et Menneske er skyldig at tjene andre, ogsaa at holde sit Ord til sin Fjende og være tro og hjælpsom mod dem, der er i Nød, saaledes som Cicero og hans Lige lærer.

Ja, jeg holder for, at der i Æsops Fabler, i det Halve af Catone, i Terentis samtlige Komedier staar mere Visdom og gode Lærdomme, end der kan Findes i alle Talmudiske Lærere og Rabbineres Bøger og i alle jøders Hjerter.

Hvis nogen skulde tænke, jeg siger for meget, - jeg siger ikke for meget, derimod alt for lidt. Thi jeg ser i deres Skrifter, at de forbander os Goijems og i deres Skoler og Bønner ønsker os alle Ulykker.

(Sammenlign hermed ogsaa den berygtede Kol-Nidre-Bøn!). De røveros vore Penge og vort Gods gennem Aager, og hvor de kan, viser de os al mulig Ondskab. Mener (og det er det værste ved det) derved at gøre rigtigt. Det er: At tjene Gud ved at lære at handle saaledes. Dette har ingen Hedninger gjort og heller ingen gør det, undtagen Djævelen selv og de, han har besat, saaledes som han har besat Jøderne. Burgensis, der har været en meget lærd Rabbiner, og som ved Guds Naade er bleven Kristen (hvad der er sjældent) er særlig betaget af, at de i deres Skoler forbander os Kristne saa skrækkeligt (saaledes som Lyra ogsaa skriver) og slutter deraf, at de ikke kan være Guds Folk. Thi var de Guds Folk, vilde de gøre, hvad de fangne jøder i Babylon gjorde, og hvorom Jeremias skriver saaledes: Bed for Kongen og for Staden, hvor I er fangne, thi gennem deres Fred har I ogsaa Fred. Men vore Bastarder og falske Jøder mener, de maa forbande os, hade os og gøre os alt det Onde, de blot kan, skønt de dog ingen Grund har til det. Derfor er de visselig ikke Guds Folk. Om dette senere mere.

(Meget interessante er Udredningerne over den jødisk-spindsfindige Maade, hvorpaa de skjuler deres Had til Jesus og de Kristne under Pseudonymer). Der staar saaledes: Efter dette tager de Jesus Navn. Thi Jesus hedder paa Hebrajisk »Frelser« eller »Hjælper«. De gamle Saksere har brugt et Navn: Helprich eller Hilprich, der lyder ganske som Navnet Jesus, som vi nu kunde sige Hulfrich, der betyder den, der kan og skal hjælpe. Men Jøderne tager Navnet og kalder ham »Jesu«, hvad der i Hebrajisk hverken er et Ord eller et Navn, derimod tre Bogstaver, som Zifrene eller Talbogstaverne, som om jeg vilde tage Talbogstaverne C. L. U. ziffertalmæssigt og lave Ordet CLU ud af det, der betyder 155. Altsaa siger de: Jesu, det er: 316. Saadanne Tal giver et andet Navn, der betyder: Hebel Vorik. Derfra kan du videre læse Anton!

Margaritham, hvilke Satansstreger de dog driver med saadanne Ord og Tal.

Saaledes gør de ogsaa overfor os Kristne, naar de modtager os, og vi kommer til dem og fordrejer Ordet: Velkommen i Guds Navn. Saa siger de: Sched vil komme, hvilket betyder: Kom, Djævel! Eller: Der kommer en Djævel. Fordi vi nu ikke forstaar Hebrajisk, øver de altsaa deres grimme Kunster paa os, naar vi mener, de taler venligt med os, og i Stedet forbander de os ned i Helvedes Ild og ønsker os alle Ulykker.

Dernæst kalder de Ham et Horebarn og Maria en Hore, som har faaet Ham med en Smed i Ægteskabsbrud. Jeg maa, skønt ugerne, tale saa groft, i Trods mod Djævelen. Nu ved de særdeles vel, at de lyver saaledes af lutter Had og Vrangvilje, kun for at de skal kunne forgifte deres stakkels Ungdom og de enfoldige Jøder bittert nok imod Vor Herres Person, for at de ikke skal tiltrækkes af hans Lære (som de ikke kan benægte).

Saaledes sigter ogsaa Sebastianus Münster i sin Biblia en giftig Rabbiner for, at de kalder den kære Moder ikke »Maria«, men derimod »Haria«, Sterquilinium, en Hoben Snavs. Og hvem ved, hvad de mere har for mellem dem selv, og som vi ikke ved noget om?

(Luther viser nu videre i udførlige videnskabelige Drøftelser over Messias og Bar-Kochbad pp. sit nøje Kendskab til det jødiske Væsen, de hemmelige Skrifter og Judas Forhaabninger og kommer tilsidst til det foregivne saakaldte jødiske »Fangenskab« blandt de Kristne).

Se nu, hvilken fin, tyk Løgn det er, naar de klager over, at de er i Fangenskab hos os. Det er over 1400 Aar siden, at Jerusalem blev ødelagt, og vi Kristne er rent ud gennem 300 Aar hele Verden over bleven martret og forfulgt af Jøderne (som ovenfor sagt). Vi skulde vel have Grund til at klage, fordi de i al den Tid har fanget og dræbt os Kristne, hvad der er den rene Sandhed. Og endda ved vi ikke endnu den Dag i Dag, hvilken Djævel der har bragt dem til vort Land. Vi har ikke hentet dem fra Jerusalem.

Til og med er der endnu ingen, der har holdt paa dem, Landet og Gaderne staar dem aabne, de kan drage afsted til deres Land naarsomhelst det passer dem. Vi vilde endda gerne give dem Gaver, blot vi kunde blive fri for dem. Thi de er en svær Byrde for os, en Plage, Pestilens og lutter haard Ulykke for vort Land. For at sige Sandheden, er de ofte bleven drevet væk med Vold (saa ti stille

med, at vi skulde holde paa dem) fra Frankrig (som de kalder Zarpath eller Obadja) der var en særlig fin Rede, er de fordrevne. Nu for nylig er de fordrevet af den kære Kejser Karolo af Hispania (som de kalder for Sepharad) ogsaa en af de allerbedste Reder. . . og i Aar ud fra alle de bøhmiske Lande, hvor de endog i Prag havde en særlig god Rede der. Ligeledes er i min Levetid de drevet ud af Regensburg, Magdeborg og flere andre Steder.

Kalder man det at holde nogen fangen, naar man ikke kan udstaa at have ham i Landet eller i Huset? Javel, de holder os Kristne fangne i vort eget Land, de lader os arbejde i vort Ansigts Sved, og medens de vinder Gods og Guld, sidder de paa samme Tid ved Ovnene, dovner, praler og steger Æbler, fraaser, drikker, lever lækkert og godt af hvad vi kan slæbe sammen, har fanget os og vore Ejendomme ved Hjælp af deres forbandede Aager, endda spotter de os og spytter paa os, fordi vi arbejder, medens de dovne Junkere lader syv være lige og er altsaa vore Herrer, som vi er deres Tjenere, med vort eget Gods, Sved og Arbejde. Ydermere forbander de endda Vor Herre og os til Løn og Tak.

Skulde Djævelen vel ikke le og danse, naar han kan have saadan et fint Paradis hos os Kristne, saa han ved Hjælp af Jøderne, hans Hellige, kan æde alt, hvad vort er, og til Løn fylde vor Næse og vor Mund (med Skarn) og dertil spotte og forbande Gud og dertil os Mennesker.

De har ikke kunnet have saa gode Dage i Jerusalem under David og Salomon med deres eget Gods, som de nu har det med vort, som de daglig stjæler og røver fra os. Endda klager de over, at vi har fanget dem! Ja, - vi har og holder dem fangne, ligesom jeg holder min Calculum, mit buldne Blod og alle andre Sygdomme og Ulykker fangne, og dem maa jeg adlyde som en stakkels Tjener. Skønt jeg Hjertens gerne saa, at Jøderne tog det altsammen med sig til Palæstina.

Naar nu det er sikkert og vist, at vi ikke holder dem fangen, hvormed har vi da gjort os fortjent til, at saadanne store, fornemme Hellige er os saa fjendtligt sindede? Vi kalder dog ikke vore Kvinder Horer, saaledes som de siger om Maria, Jesu Moder. Vi kalder ikke dem for Horebørn, hvad de kalder Vor Herre Kristus. 1) Vi forbander dem ikke, men ønsker dem alt Godt, legemligt og aandeligt, huser dem og spiser og drikker sammen med dem. Vi stjæler og blodsuger ikke deres Børn, 2) forgifter ikke Vandet og tørster ikke efter deres Blod. Hvormed har vi da fortjent saa grusom Vrede og Misundelse og Had fra saadanne store, hellige Guds Børn?

Det er kun det samme, som vi tidligere har citeret efter Moses, at Gud har slaet dem med Vanvid, Blindhed og med Raseri i Hjertet. Saa er det vel ogsaa vor Fejl, at vi ikke hævner det (uskyldige) Blod, som de er Skyld i, at vor Herre og de Kristne og indtil vore Dage Børn bar maattet udgyde. At vi ikke slaar dem ihjel, men tiltrods for alle deres Myrderier, Forbandelser, Laster, Løgne, Skændselsgerninger, lader dem sidde frit hos os, beskytter og skærmer deres Skoler, Huse, Liv og Gods, saa de kan dovne og føle sig trygge og trøstigt kan udsuge os for vore Penge og vort Gods. Og yderligere kan spotte os og spytte paa os, og tilsidst blive saa mægtige, at de for vore store Synders Skyld kan slaa os ihjel, tage alt vort Gods, hvad de dagligt beder om og haaber maa ske.

Sig mig nu, om de ikke har vægtige Grunde til at være os forbandede Goijems fjendtligt sindede, til at forbande os og søge at bringe den uhjælpelige evige Fordærvelse ned over os. - (Se sidste Del af Zions Vises Protokoller, O.E.).

Hvad skal vi Kristne nu gøre med dette fordærvede, fordømte Jødefolk?

Det er ikke til at udholde, efter at de er hos os, og vi kender alle deres Løgne, Bagtalelser og Forbandelser, og vi dog maa passe paa, at vi ikke bliver delagtige i alle deres Løgne, Forbandelser og Bagtalelser. Vi kan dog ikke, (som Profeterne siger) slukke Guds Vredes uudslukkelige Ild, og heller ikke kunne vi omvende Jøderne. Saa maa vi med Bønner og Guds frygt udøve en haard Barmhjertighed, om det dog skulde være muligt for os at redde nogle af dem ud af Flammen og Ilden.

Vi tør ikke hævne os, de har Hævnen om deres Hals, tusinde Gange værre, end vi kunde ønske dem den. Jeg vil give mit betænksomme Raad.

Note 1) Sammenlign her den jødiske Saarbarhed med den Frækhed, hvor med de angriber den kristelige Religion i vore Dage.

Note 2) Ejendommeligt nok berører Luther stadig paany den gennem Aarhundreder uudryddelige Tro paa de jødiske Ritualmord af Børn.

Først, at man skulde tænde Ild paa deres Synagoger og Skoler og kaste Jord hen over det, der ikke vil brænde, saa at intet Menneske nogensinde skulde se en Sten eller en Slagge af det. Og dette skal man gøre til Ære for Vor Herre og den hele Kristenhed, saa at Gud kan se, at vi er Kristne og visselig ikke vil taale og indvillige i at være med til saadan offentlige Løgne, Bagvaskelser og Forbandelser imod hans Søn og hans kristne Folk.

Thi hvad vi hidtil har fundet os i af Uvidenhed (jeg har selv ikke før vidst Besked) det vil Gud tilgive os. Men nu ved vi det og skal derfor være fri for at have og beskytte et saadant Hus, hvori de kan lyve om, bagtale, forbande, spytte paa, og skænde os (som forhen omtalt). Det vilde være lige saa slemt, som om vi selv gjorde det, og meget værre, som vi vel ved.

Moses skriver Deutero. at, hvor somhelst der drives Afguderi i en Stad, skal denne Stad ødelægges ved Ild og intet skal blive til Rest. Og dersom han levede nu, saa vilde han selv være den første til at sætte Ild paa Jødeskolerne og Jødernes Huse.

(Saa følger Beviser fra Skriften.)

For det andet maa man ligeledes sønderbryde og ødelægge deres Huse. For de bedriver det samme Uvæsen i dem som i deres Skoler. Derpaa kan man lade dem indrette sig under et Tag eller i en Stald, ligesom Zigøjnerne, for at de skal forstaa, at de er ikke Herrer i vort Land, saaledes som de praler af, men derimod fangen i Landflygtighed, saaledes som de uden Ophør skriger op om og beklager sig over ligeoverfor Gud.

For det tredie skal man fratage dem alle deres Bedebøger og thalmudiske Skrifter, hvoraf de lærer alt saadant Afguderi, Løgne, Forbandelser og Bagvaskelser.

For det fjerde, at man under Dødsstraf forbyder deres Rabbinere vedblivende at undervise. Thi dette Embede har de mistet enhver Ret til, fordi de har holdt de arme Jøder der fangne med det Ord hos Moses 17,11,12, hvori han paabyder, at de skal være deres Lærere lydige mod Tab af Liv og Sjæl. Skønt Moses selv tilføjer: Hvad de lærer dig efter Herrens Bud. Men saadant overser de Banditter og bruger det stakkels Folks Lydighed imod Herrens Lov og indgiver dem al den Gift, Forbandelse og Bagtalelse. - -

For det femte: At man fuldstændig ophæve Jødernes Beskyttelse paa Vejene. Thi de har intet at gøre paa Landet, eftersom de dog ikke er Herrer eller offentligt ansatte eller er Handelsmand eller lignende. De skal blive hjemme. Jeg har hørt sige, at der for Tiden er en rig Jøde, der rejser rundt paa Landet med tolv Heste (han vil vel være en Kochab (falsk Messias?) og ødelægger Fyrster, Herrer, Land og Folk med Ager, saa at de store Herrer ser skævt til det. Vil I Fyrster og Herrer ikke paa anden Vis forbyde disse Agerkarle Vejene, saa burde der samles et Rytteri til at gaa imod dem, fordi de lærer af denne lille Bog, hvad Jøderne virkelig er, og hvorledes man bør omgaaes med dem og ikke beskytte dem, Thi I maa og kan ikke beskytte dem, I vilde da for Gud være skyldig i alle deres Ugerninger. Og I bør betænke, hvad der vilde komme ud deraf.

For det sjette: Man bør forbyde dem al Aagren, som allerede Moses forbød dem, for de er ikke Herrer i et fremmed Land, og man bør tage alle deres Ejendele og Klenodier af Guld og Sølv og lægge det til Side og opbevare det. Og Grunden til at gøre dette er, at alt, hvad de har (som jeg før har sagt) det har de stjaalet og røvet fra os ved deres Aagren, fordi de ikke lever af andet. Disse

Penge skal man give (og kun disse) til en Jøde, saa han faar to til tre Hundrede Floriner, naar han beder indtrængende om det, saa han kan begynde at skaffe sig et Levegrød og underholde sin arme Kone og sine Børn og underholde de gamle og svagelige. - Thi saadant Gods, der er vundet ved Ondskab, er forbandet, naar man ikke anvender det efter Guds Vilje til gode nødvendige Formaal.

Men naar de praler af, at Moses har tilladt dem at drive Aager med de fremmede, Deutero. 23, 20 (og de har intet andet at skyde sig ind under) saa skal man svare dertil: Der er to forskellige Slags Jøder eller Israelitter. De første er de, som Moses førte ud af Ægypten til Landet Kanaan, saaledes som Gud havde befalet ham det, og disse gav han en Lov, som de skulde lyde i dette Land, ikke ellers, og indtil Messias kom. . . De andre Jøder er Kejsersens jøder, ikke Moses jøder. De begyndte paa Pilatus's Tid, Landshøvdingen i Judæa. Thi da han fra sit Dommersæde spurgte dem: »Hvad vil I, at jeg skal gøre med Jesus, den Jødernes Konge?« Da skreg de: »Korsfæst, - korsfæst ham«. Men han sagde: »Skal jeg korsfæste Eders Konge?« Og de raabte igen: »Vi har ingen anden Konge end Kejseren«. En saadan Underdanighed overfor Kejseren havde Gud ikke befalet dem, den viste de frivilligt. Da nu Kejseren fordrede skyldig Lydighed, strittede de imod og satte sig op imod ham, vilde nu ikke vere Kejseren underdanig. Da kom han og visiterede sine Undersaatter og hentede dem til Jerusalem, spredte dem ud over hele sit Rige, for at de skulle være lydige. Fra dem nedstammer de nuværende Jødebærme, som Moses ikke kender noget til, og de heller ikke til ham, da de ikke holder noget Bud eller nogen Sætning hos Moses. Vil de nu drage Fordel af Moses Lov, saa maa de først igen komme tilbage til Landet Kanaan og blive Moses Jøder, holde hans Bud og undertvinge Fremmede og Hedninger. Saa kan de aagre som de vil og saa meget, de Fremmede vil finde sig i.

For di de nu huserer i fremmede Lande under Kejseren og er ulydige imod Moses, skal de ogsaa holde Kejsersens Lov og ikke aagre imod deres Overherrer's Interesser, indtil de bliver lydige imod Moses. Thi Moses Lov er endnu aldrig kommen et Skridt udenfor Kanaans Land eller udenfor Israels Folk. Thi han er ikke bleven sendt til Ægypterne, Babylonerne eller noget som helst andet Folk med sin Lov, men ene og alene til det Folk, som han bragte ud af Ægypten til det Land Kanaan, saaledes som han ofte selv siger det i Deutero: De skal holde saadanne Love i de Lande, som de vilde indtage hinsides Jordan.

Og fordi Præstedømme, Gudstjeneste, Fyrstendømme, ja, det meste og næsten alt, hvad Moses har bygget op, er faldet for over 1400 Aar siden, saa er det sikkert, at hans Lov ogsaa er falden, og at det er Slut dermed. Derfor skal man lade disse kejserlige Jøder vederfares Kejsersens Ret og ikke tillade, at de vil være Moses Jøder, hvilket ingen af dem har været nu i mere end 1400 Aar. Thi de har ikke deres eget Land, langt mindre fremmed Land, hvor de kunde drive Aager efter Tilladelse af Moses.

For det syvende: At man giver de unge, stærke Jøder og Jødinder Plejl, Økse, Rive, Spade, Spinderok, Ten i Haanden og lader dem fortjene deres Brød i deres Ansigts Sved, saaledes som det er paalagt Adams Børn. Gen. 3,19: thi det passer sig ikke, at de vil lade os forbandede Goijems arbejde i vort Ansigts Sved, og de, de hellige Personer, vil nyde deres dovne Dage med Fester og Pragt og saa prale modbydeligt af, at de er de Kristnes Herrer; tvertimod skal man trække disse Skælmes Dovenskab ud af dem.

Men tager vi i Betragtning, at de gerne gør os Fortræd paa vor Person, vor Hustru, vore Børn, Tjenere, Dyr o. s. v., naar de tvinges til at arbejde for os, er det at vente, at saadanne høje Verdens Herrer og bitre, giftige Orme, uvant med Arbejde, meget nødig vil ydmyge sig for de forbandede Goijems. (Det er bemærkelsesværdigt, saa godt Luther kender Jøderne, O.E.) Saa jeg tror, det er klogest at lade det blive ved, at vi sammen med Frankrig, Hispanien, Bøhmen o. s. v. udregner, hvad de har snydt os for gennem Aager, og deler det retfærdigt, men drive dem selv ud af Landene. Thi, som vi hører, er Guds Vrede imod dem saa mægtig, at de kun bliver ondere og ondere ved blid Behandling, men en Smule bedre ved haard. - Derfor væk med dem for altid.

Jeg hører, at Jøderne giver store Pengesummer bort og paa den Maade gør sig nyttige for de store Herrer. Javel, men hvoraf giver de? Ikke af deres eget, men derimod af Herskabernes og

Undersaaternes Gods, som de har stjaalet og røvet ved Aager. Og paa den Maade tager Herskaberne altsaa fra deres Undergivne det, som jøderne giver bort, og det vil sige: Undersaatterne maa give og lade sig flaa af jøderne, for at disse kan blive i Landet, vinde Tiltro, lyve frækt, bespotte, forbande og stjæle. Skulde de forbistrede jøder da ikke le godt i Skægget over, at vi saa skammelig lader os gøre til Grin og narre og giver dem vore Penge, for at de kan blive i Landet og beedrive al Slags Ondskab? Dertil ydermere blive rige ved vort Sved og vort Blod, medens vi bliver fattige og udsuges af dem. Hvis det var rigtigt, at en Tjener, ja en Gæst eller en Fange skulde give sin Herre aarligt ti Floriner og til Gengæld stjæle Tusind fra ham, saa vil den Tjener eller Gæst blive hurtigt og let nok rig, Herren og Værten derimod i en Haandevending Betlere. Og hvis Jøderne kunde give Herskaberne saadanne Summer af deres egne Penge, hvad der er umuligt, og de dermed afkøbte os Beskyttelse og Sikkerhed, kunde lyve skammelig om Vor Herre Kristus i deres Skoler, bagtale, spytte paa og forbande ham, desuden ønske os alle Ulykker, at vi alle maa kvæles og omkomme med vor Kejser, Fyrster, Herrer, Kvinder og Børn, - det vilde i Sandhed være det samme som, at vi havde solgt vor Kristendom, vore Herrer, hele Kristenheden og hele Kejserriget, os selv med Kvinder og Børn skammelig billigt. Vilde Forræderen Judas ikke betragtes som mere hellig i Sammenligning med os? Ja, selv om hver eneste Jøde (saa mange som der er af dem) kunne give 100,000 Floriner, saa skulde vi dog ikke tillade, at de havde Magt til frit at bagtale, forbinde og spytte paa en eneste Kristen. Det vilde være alt for billigt Køb. Hvor langt mere uudholdeligt er det saa ikke at tænke, at vi skulde lade dem købe den ganske Kristenhed og os alle med vore egne Penge, lade Jøderne bagtale og forbande os og endda til Løn herfor gøre dem rige og lade dem herske over os, medens de i Tilgift lo af os og kroede sig.

Det vilde forskaffe Djævelen og alle hans Engle en rigtig Spas, som de kunde le af gennem Næsen, som en So ler til sine Grise, men fortjene Guds hæftigste Vrede.

Altsaa, kære Fyrster og Herrer, som har Jøder under jer, er mit Raad ikke tilpas, saa find et bedre, at I og vi alle afkaster den ulidelige djævelske Byrde som Jøderne er, saa at vi ikke for Gud er delagtige i alle deres Løgne, deres Laster, Foragt, Forbandelser, som de rasende Jøder saa frit og uanfægtet sender imod Vor Herre Jesus Kristus, hans kære Moder, hele Kristenheden, Øvrigheden og os selv. Lad dem ikke faa hverken Beskyttelse eller Værn, heller ikke Ledsagelse eller Fællesskab med os, saa at hverken I eller Jeres Undersaatte hjælper dem til at faa jeres Penge og Gods ved deres Aagren. Vi har i Forvejen tilstrækkelig at gøre med at bære vore egne Synder fra Pavedømmets Tid, forøger dem dagligt med al Slags Utaknemlighed og Foragt for Guds Værk og al hans Naade, saa det er ikke nødvendigt, at vi yderligere tager Jødernes fremmede, skammelige Laster paa os og endda giver dem Penge og Gods. Lad os tænke os, at vi nu igen dagligt kæmper mod Tyrken, og at vi behøver at lettes for vor egen Syndebyrde og føre et bedre liv. Hermed har jeg renset og lettet min Sarnvittighed, fordi jeg troligt har oplyst og advaret.

Og I, mine kære Herrer og Venner, Præster og Prædikanter, vil jeg hermed indtrængende erindre jer om Jeres Kalds Pligter, saa at I advarer jeres Sognebørn imod den evige Skade de kan lide, og som I godt ved Besked med: 1) nemlig, at de vogter sig for Jøderne og undgaar dem, hvor de kan. Ikke saaledes at de skal forbande dem meget eller paaføre dem personlig Lidelse. Thi de har i alt for høj Grad forbandet og skadet sig selv, naar de forbinder Jesus, Marias Søn, som de nu har gjort mere end 1400 Aar. Overlad det til Øvrigheden. Men enten Øvrigheden tager sig af det eller ikke, saa lad enhver svare for sig selv og huske, at saaledes er en Jøde.

Naar du ser eller tænker paa en Jøde, saa sig til dig selv: Husk, den Mule som jeg ser her, har hver eneste Lørdag Aften forbandet, forhaanet og spyttet paa min kære Herre Jesus Kristus, som har forløst mig med sit dyre Blod, desuden tigget Gud om, at jeg, min Hustru og mine Børn og alle Kristne skulde forkomme paa det jammerligste, - selv vilde gøre, hvad han kunde, for at komme til at eje vort Gods! Maaske har han ogsaa disse Dage mange Gange spyttet over Navnet Ihesu (saadan som de plejer). Og skulde jeg spise, drikke eller tale med saadan en forbandet Mule? Saa kunde jeg lige saa godt æde og drikke med den skinbarlige Djævels Ske eller Kande og paa den Maade gøre mig ens med alle de Djævle, der bor i Jøderne, og spytte af Jesu dyre Blod. Det bevare Gud mig for!

For selv om de ikke har samme Tro som vi, saa kan vi ikke tvinge nogen til at tro (det er umuligt). Men vi kan dog undgaa at bestyrke dem i deres forsættelige Løgne, Laster, Forbandelser og Skændsel og heller ikke give dem Beskyttelse, Skærm, Spise, Drikke, Husly og andre saadanne Venligheder, som man viser sin Nabo. Ogsaa fordi de, saasart vi er venlige og tjenstvillige imod dem, stolt og haanligt roser sig af, at de har gjort Gud til deres Herre og os til deres Tjenere. Thi hvorsomhelst en Kriste paa Sabbaten tænder deres Ild, koger for dem i Herberget hvad de ønsker, da vil de til Tak herfor forbande os, spytte paa os og bagvaske os, som om dette var en god Gerning, medens de dog tærer paa vort Gods, som de har stjaalet fra os. Saa fortvivlende, gennemonde, gennemforgiftede, gennemdjævelske er disse Jøder, at de gennem 1400 Aar har været vor Plage, Pestilens, og vor Ulykke og er det den Dag i Dag.

Note 1) Er denne indtrængende Advarsel fra Luthers Side mon altid bleven omhyggelig fulgt af alle Præster og Prædikanter? O.E.

I Særdeleshed, I, som er Prædikanter hvor der er Jøder, I maa med Flid foreholde Jeres Herrer og Regenter, at de betænker deres Amts Vigtighed, og hvad de skylder Gud, saa de tvinger Jøderne til at arbejde, forbyder deres Aagren og tøjler deres Laster og Forbandelser. Thi naar de blandt os Kristne straffer Tyve, Røvere, Mordere, Bagvaskere og andre Forbrydere, hvorfor skal saa disse Djævelens Børn Jøderne have Lov til at gøre den Slags Ting hos og imod os? Thi vi lider dog mere gennem dem end Valonerne gennem Spaniolerne. Disse fratager Værten Køkkenet, Kælderen, Kasserne, Pungene, forbander ham og ønsker ham Døden. Alt det samme gør jøderne, vore Gæster, ogsaa imod os, vi er deres Husværter. De røver fra os og suger os tid, hænger os om Halsen, disse dovne Skælme og ugidelige Vomme, drikker, æder, har gode Dage i vore Huse, forbander til Tak Vor Herre Kristus, Kirken, Fyrsterne og os alle, truer og ønsker os uden Ophør Døden og alle Ulykker. Sig mig, hvad har vi arme Kristne dog gjort, at vi omsonst skal føde paa og berige saadan et dovent, uvirksomt Folk, saadan nogle modbydelige Guds Fjender, og ikke faa andet for det end deres Forbandelser, Bagvaskelser og alle de Ulykker, som de kan gøre os og ønske over os? Er vi da i denne Henseende saadanne blinde og valne Klodsmajorer, som Jøderne er det i deres Vantro, at vi vil finde os i et saadant Tyranni af disse uhjælpelige Skælme, saa vi hverken ser eller føler, hvorledes de er vore Herrer, ja, vore rasende Tyranner, vi derimod deres Fanger og Undergivne. Og saa klager de endda, som om de skulde være vore Fanger, spotter os til Overflod. 1)

Men vil de Herrer ikke beherske sig eller styre deres djævelske Ondskab, saa skal man, som jeg før har sagt, drive dem ud af Landet og lade dem vide, at de kan rejse til deres Land og Gods ved Jerusalem, og der kan de frit lyve, forbande, bagvaske, spy, myrde, stjæle, røve, aagre, bespotte og bedrive alle deres afskyelige Grueligheder, som de nu gør det hos os. Og lad os saa beholde vort Herskab, Land, Liv og Gods, endnu langt mere vor Herre Messias, vor Tro og vor Kirke uberørt og ubesmittet af deres djævelske Herskeryge og Ondskab, skønt de ganske vist kan foregive, at det ikke vil hjælpe dem.

1) Hvorledes passer dette Lutherord til mange nulevende "lutherske" Teologers Indstilling? O.E.

Thi man kan aldrig give nogen Frihed til at øve saadan Ondskab, for enhver saadan Frihed vilde være værdiløs.

Hvis I Præster og Prædikanter (sammen med mig) har givet alvorlige Advarsler, og hvis hverken Herrerne eller Undersaatterne agte paa det, saa lad os, (som Kristus siger) ryste Støvet af vore Fødder og sige: Vi er uskyldige i Jeres Blod. Thi jeg ser det godt og har ofte erfaret det, paa hvilken forkert Maade Verden er barmhjertig, thi den er det, hvor den skulde være haard, og omvendt er den haard, hvor den skulde være barmhjertig. Som Kong Ahab 2. Reg. 20, saaledes regerer Fyrsten denne Verden. Saaledes vil de maaske ogsaa nu vise Barmhjertighed imod Jøderne, disse blodtørstige Fjender, for derved at fortjene Himlen. Men at Jøderne med sadanne djævelske, utallige Grusomheder fanger, plager, martrer os arme Kristne, det skal man finde sig i og tro, det er Gud velbehageligt.

Hvad skal vi arme Præster saa gøre?

Først vil vi tro, at Vor Kristus har Ret, naar han udtaler denne Dom: I er Slangeyngel og Djævelens Børn, over de Jøder, der i Stedet for at annamme ham, hængte ham paa Korset. Saaledes som Johannes den Døber ogsaa sagde, og jøderne var dog hans Blodsforvandte. Nu vil vore Herskaber og alle saadanne barmhjertige Hellige, som tager sig af jøderne, i det mindste indrømme os, at vi har Ret til at tro Vor Herre Jesus Kristus, der visselig kender alle Hjerter bedre end disse barmhjertige Hellige, naar han siger, at disse Jøder maa være Slangeyngel og Djævlébørn, hvilket betyder: De under os lige saa lidt Godt som deres Fader Djævelen. Og hvad disse Goder bevirker, det skulde vi Kristne forlængst og fuldstændigt have forstaaet baade fra vore Erfaringer og fra Skriften.

(Derefter følger Rygter om Ritualmord og lignende).

Hvem der nu skulde have Lyst til at huse saadanne giftige Slanger og unge Djævle, Kristi værste Fjender, Vor Herres og vore, at pleje og ære dem, og som ønsker at lade sig flaa, plyndre, skænde, spytte paa, at forbandes og lide alt Ondt, dem være disse jøder paa det Bedste anbefalede. - Saa er han da en fuldkommen Kristen, fuld af Barmhjertighed, hvem Kristus vil belønne paa den yderste Dag sammen med Jøderne i den evige Helvedes Ild.

Det er groft talt om jødernes grove Forbandelser. Lad os ogsaa paa smukkere Maade og i gejstlig Stil tale derom.

Altsaa siger vor Herre Jesus Kristus i Matth. 10 saaledes: Hvem der antager sig mig, antager den, som har sendt mig. Luk. 10: Hvem der foragter Eder, han foragter mig. Hvem der foragter mig, han foragter den, der har sendt mig. Joh. 15: Hvem der hader mig, hader ogsaa min Fader. Joh. 5: Paa det at alle maa ære Sønnen, som de ære Faderen. Hvem der ikke ærer Sønnen, han ærer heller ikke Faderen, der har sendt ham.

Vil du sige her: Jamen det tror og ved Jøderne ikke, fordi de ikke har antaget sig det nye Testamente. Saa vil jeg svare hertil: Jøderne maa vide og tro det ene eller det andet; men vi Kristne ved, at de offentlig bagtaler og forbander Faderen, naar de bagtaler og forbander denne Ihesum.

Naar nu altsaa Gud nu eller paa den yderste Dag vil sige saaledes til os Kristne: Hører du, du er en Kristen og har vidst, at Jøderne offentlig har bagtalt og forbandet min Søn og mig, men du har givet dem Rum og Plads, beskyttet og skærmet dem, saa at de uhindret og ustraffet kunde gøre det i dine Lande, dine Byer og Huse. Sig mig: Hvad skal vi saa svare herpaa?

Derfor skal og maa det ikke være en Spøg, men en dyb Alvor, for os Kristne at finde Raad herfor og redde vore Sjæle fra Jødernes indflydelse, det er at redde dem fra Djævelen og den evige Død. Og som ovenfor sagt maa det første være at opbrænde deres Synagoger med Ild og kast, hvem der kan, Svovl og Beg til Baalet. Kunde nogen ogsaa kaste Helvedes Ild paa Baalet, var det godt. For at Gud kunde se, vi mente det alvorligt, og hele Verden kunde tage efter vort Eksempel, fordi vi hidtil af Uvidenhed har taalt et saadant Hus (hvori Jøderne saa skammeligt har bespottet Gud, vor kære Skaber og Fader og hans Søn) men som nu endelig har faaet, hvad det fortjente.

For det andet: At man tog alle deres Bøger fra dem, Bønnebøger, Talmud, selv hele Bibelen, og ikke skaanede et Blad, og opbevarede dem, til de omvendte sig. Thi de bruger det altsammen kun til at spotte Guds Søn med. Hvilket vil sige: Gud selv, Faderen, Himlens og Jordens Skaber, som vi har sagt, og heller aldrig vil de bruge det til andet.

For det tredie: At man forbyder dem hos os og i vore Huse offentlig at prise Gud, at takke, bede, undervise, under Fortabelse af Liv og Lemmer. I deres eget Land kan de gøre det og andre Steder, det behøver de Kristne ikke at høre eller vide. Og Grunden til dette Paabud er, at deres Lovprisning, Tak, Bønner og Lære er grov Gudsbespottelse, Forbandelser, Afguderi, fordi deres Hjerter og Mule kalder Gud Faderen for Hebel Vorik ligesom de kalder hans Søn: Ihesum. Thi saaledes som de benævner og ærer Sønnen, saaledes bliver ogsaa Faderen benævnet og æret. Det hjælper dem ikke, at de bruger saa mange smukke Ord og priser Guds Navn. Thi det hedder: Du skal ikke misbruge

Guds Navn! Ligesom det ikke hjalp deres Forfædre, at de førte Guds Navn i Munden og dog kaldte ham »Baal«, som de gjorde paa Israels Kongers Tid.

For det fjerde: At det blev dem forbudt at nævne Guds Navn i vor Nærværelse, thi vi kan ikke med god Samvittighed høre eller taale, at deres modbydelige forbandede Flab og Hjerte kalder Guds Søn: Hebel Vorik og altsaa ogsaa maa kalde hans Fader saaledes, thi vi maa forstaa og vide, at saaledes som Sønnen bliver benævnet, saaledes bliver ogsaa Faderen. Fordi Jødens Mund ikke er værd at nævne Guds Navn i Kristnes Nærværelse, bør vi, naar vi hører det, angive ham til Øvrigheden o. s. v. - Og i denne Henseende bør ingen være barmhjertig eller overbærende, thi det angaar Guds Ære og vore alles (ogsaa Jødens) Salighed.

Og dersom de selv eller andre paa deres Vegne vilde foregive, at de mente det ikke saa slemt og heller ikke, at de spottede og forbandede Gud Faderen med saadanne Bespottelser og Forbandelser, thi selv om de spotter Ihesum og os Kristne, saa priser og ærer de dog Gud som det Højeste og Ædleste. - Men som jeg før har sagt og du hørt: Vil Jøderne foregive, at de ikke ved det, saa maa dog de Kristne vide det. Og Jøderne kan ikke undskylde sig med Uvidenhed, da Gud nu i 1500 Aar har ladet prædike for dem, at de er skyldige at vide alt dette, og at Gud ogsaa fordrer det af dem.

Thi den, som hører Guds Ord gennem 1500 Aar og dog stadig siger: Jeg vil ikke vide noget om det, for ham er Uvidenlied sandelig en daarlig Undskyldning, han fortjener syvfold Straf.

Jeg vil tilsidst sige (til Trøst) for mig selv: Dersom Gud ikke vilde give mig nogen anden Messias, end den, som Jøderne begærer og haaber paa, saa vilde jeg hellere være en So end et Menneske. Og for det skal jeg give dig en god Grund: Jøderne forlanger ikke andet af deres Messias, end at han skal være en Kochab og en verdslig Konge, der ihjelslaar os Kristne, deler Jordan mellem Jøderne og gør dem til Herrer og saa tilsidst dø som andre Konger, og efter ham ogsaa hans Børn. (Sammenlign her Udtalelser i Zions Visers Protokoller. O.E.)

Hvad skulde jeg med Jødernes Messias, naar han ikke kunde hjælpe mig mod alle Synder og Fejl og ikke kunde gøre mit Liv en Tiendedel saa behageligt som Soens er? Jeg vilde sige: Kære Herre Gud, behold din Messias eller giv ham, til hvem der vil have ham. Men gør mig til en So, thi det er bedre at være en levende So end et evigt døende Menneske. Ja, som Kristus siger: det var bedre for et Menneske, om det ikke var født.

Men havde jeg en saadan Messias, der kunde helbrede alle disse Onder, saat jeg ikke behøvede at frygte for Døden, være for altid sikker paa et evigt Liv, kunde give Djævelen og Helvede en god Dag og ikke mere behøvede at frygte Guds Vrede, - da vilde mit Hjerte sprænges af Glæde og beruses af Lykke. Da vilde jeg tænde et Baal af Kærlighed til Gud, aldrig ophøre med at love og prise. Selv om han ikke gav mig Guld, Sølv og andre Rigdomme, saa vilde hele Verden dog være et Paradis, om jeg saa skulde leve mit Liv i Lænker.

En saadan Messias har vi Kristne og takker Gud Faderen i vore Hjerters overstrømmende Glæde for al hans Barmhjertighed.

Efter en saadan Messias spørger Jøderne og Tyrkerne ikke, og hvad skulde de med ham? De maa have en fra Slaraffenland, der mætter deres stinkende Bug og lader dem dø som en Ko eller en Hund.

Saa er jeg da kommen til denne Slutning: Skal vi blive fri for Jødens Bespottelse og ikke blive delagtige i den, saa maa vi bestemme os til at fordrive dem fra vore Lande. Lad dem tænke: Til deres Fædreland. Saa kan de ikke længere skriges til Gud og beklage sig over, at vi holder dem fangne, ligesom vi heller ikke kan klage over, at de plager os med deres Laster og Aagren. Dette er det næste og bedste Raad, som yder Sikkerhed for begge Parter.

(Her følger nu en lang og indgaaende Bevisførelse fra Skriften, som imødegaar de Anklager (Anker), Jøderne kommer med, imod Treenighedslæren o. s. v.)

Og Bogen slutter saaledes:

Saa meget Skriveri, kære gode Ven, har I med Eders lille Bog tvunget mig til, hvor en Jøde viser sin Kunst i Tale mod en uskyldig og uoplyst Kristen. Hos mig skal det Gud ske Lov ikke lykkes. Saa har ogsaa med denne Bog, haaber jeg, en Kristen der ikke har Lyst til at være jøde, et Middel til ikke alene at værge sig mod de giftige Jøder, men ogsaa at faa Afsky mod deres Ondskab, Løgnagtighed og Forbandelser, og at forstaa, at deres Tro ikke alene er falsk, men at de sandelig ogsaa er besat af alle Djævlene. Kristus, Vor kære Herre, omvende dem barmhjertigt, og bevare os i sin Erkendelse, som er det evige Liv, fast og urokkelig.

Amen.